

Sz. P. Bronisław Komorowski, Prezydent RP

Sz. P. Donald Tusk, Prezes Rady Ministrów

Sz. P. Grzegorz Schetyna, Marszałek Sejmu

Apel do władz RP o podjęcie działań zmierzających do zagwarantowania realnej ochrony przed eksmisją na bruk

My, niżej podpisani – przedstawiciele i przedstawicielki organizacji społecznych, zwracamy się do władz Rzeczypospolitej Polskiej z apelem o podjęcie działań zmierzających do zagwarantowania każdemu obywatelowi realnej ochrony przed eksmisją na bruk.

W wyniku wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 4 listopada 2010 r., 17 listopada br. utraci moc art. 1046 § 4 Kodeksu postępowania cywilnego, który gwarantował każdej eksmitowanej osobie ochronę przed eksmisją na bruk w postaci tzw. „pomieszczenia tymczasowego”. W efekcie, wszystkie osoby w stosunku do których w postępowaniu eksmisyjnym sąd nie orzeknie prawa do lokalu socjalnego, będą mogły zostać wyeksmitowane na bruk – bez zapewnienia jakiegokolwiek schronienia. Realna staje się więc groźba powrotu niehumanitarnej, brutalnej praktyki, która stanowi pogwałcenie prawa każdego obywatela do poszanowania jego/jej godności i ochrony przed bezdomnością.

W chwili obecnej, jedynie niektóre kategorie najemców mają ustawowo zagwarantowaną ochronę przed eksmisją w postaci prawa do lokalu socjalnego. Są to: kobiety w ciąży, małoletni niepełnosprawni lub ubezwłasnowolnieni, osoby obłożnie chore, emeryci i renciści spełniający kryteria do otrzymania świadczeń z pomocy społecznej, osoby bezrobotne oraz osoby uprawnione do lokalu socjalnego na podstawie uchwały rady gminy. Gwarancje te dotyczą jedynie lokatorów z zasobu gminnego, TBS i spółdzielni mieszkaniowych. W stosunku do pozostałych eksmitowanych, sąd może, ale nie musi orzec o takim uprawnieniu do lokalu socjalnego w toku postępowania eksmisyjnego. Dla tych lokatorów, wobec których sądy orzekały brak uprawnień do lokali socjalnych, częściową ochronę przed eksmisją na bruk stanowiły pomieszczenia tymczasowe (mogła je wskazać gmina, wierzyciel lub sam eksmitowany) – wynajmowane na czas określony pomieszczenia o minimalnej powierzchni użytkowej 5 m². Po upływie okresu na jaki zawarto umowę możliwa była eksmisja na bruk. Dotychczasowa ochrona była więc jedynie częściowa i nie każdy lokator mógł z niej skorzystać, jednak jej zakres ulegnie znacznemu zawężeniu w wyniku wyroku Trybunału i nie

podjęcia przez władze publiczne żadnych działań zmierzających do poprawy regulacji prawnych w zakresie ochrony przed eksmisją na bruk.

Prawo do ochrony przed eksmisją jest od dawna uznane w międzynarodowych konwencjach dotyczących ochrony praw człowieka przyjętych przez ONZ, Radę Europy i Unię Europejską. Art. 25 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka stwierdza:

Każdy człowiek ma prawo do stopy życiowej zapewniającej zdrowie i dobrobyt jego i jego rodziny, włączając w to wyżywienie, odzież, mieszkanie, opiekę lekarską i konieczne świadczenia socjalne, oraz prawo do ubezpieczenia na wypadek bezrobocia, choroby, niezdolności do pracy, wdowieństwa, starości lub utraty środków do życia w inny sposób od niego niezależny.

Prawo każdego obywatela do ochrony przed eksmisją jest potwierdzone także w innych międzynarodowych dokumentach – m.in. w art. 8 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Na tej podstawie można uznać, że prawo do dachu nad głową powinno być chronione w równym stopniu, jak pozostałe prawa i wolności przysługujące wszystkim obywatelom.

W związku z powyższym, wzywamy władze RP do niezwłocznej nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego, która zagwarantuje prawo do lokalu socjalnego lub zamiennego każdej eksmitowanej osobie, która nie ma możliwości zamieszkania w innym mieszkaniu ani środków finansowych wystarczających na wynajęcie lub kupno mieszkania po cenach rynkowych dla danej miejscowości

Zwracamy także uwagę na konieczność podjęcia dodatkowych działań wspierających prawo obywateli do dachu nad głową:

- 1) Zwiększenia wydatków z budżetu państwa na wsparcie społecznego budownictwa czynszowego realizowanego przez podmioty działające na zasadzie not-for-profit oraz zapewniające mieszkania o niskim czynszu – dostępne dla osób i rodzin o niskich i średnich dochodach,
- 2) Zwiększenie zaangażowania władz państwowych we wspieranie rozwoju samorządowego zasobu mieszkaniowego.
- 3) Zapewnienie lokatorom budynków zwracanych przedwojennym właścicielom, ich spadkobiercom lub osobom, które wykupiły roszczenia prawa do lokalu zamiennego.